

Zemkopības ministrija

Lauku atbalsta dienests

Latvijas
Lauksaimniecības
universitāte

Lauksaimniecības noteču monitoringa rezultātu mainības tendences

**Zinātniski praktiskā konference
„Līdzsvarota lauksaimniecība 2021”
2021. gada 25. februāris**

**A. Lagzdiņš, R. Sudārs, A. Veinbergs, L. Grinberga, K. Abramenko,
R. Intlers, U. Kļaviņš, A. Andersons, I. Reinsone**
Latvijas Lauksaimniecības universitāte
Vides un ūdenssaimniecības katedra
E-pasts: ainis.lagzdins@llu.lv

Pētījuma mērķis

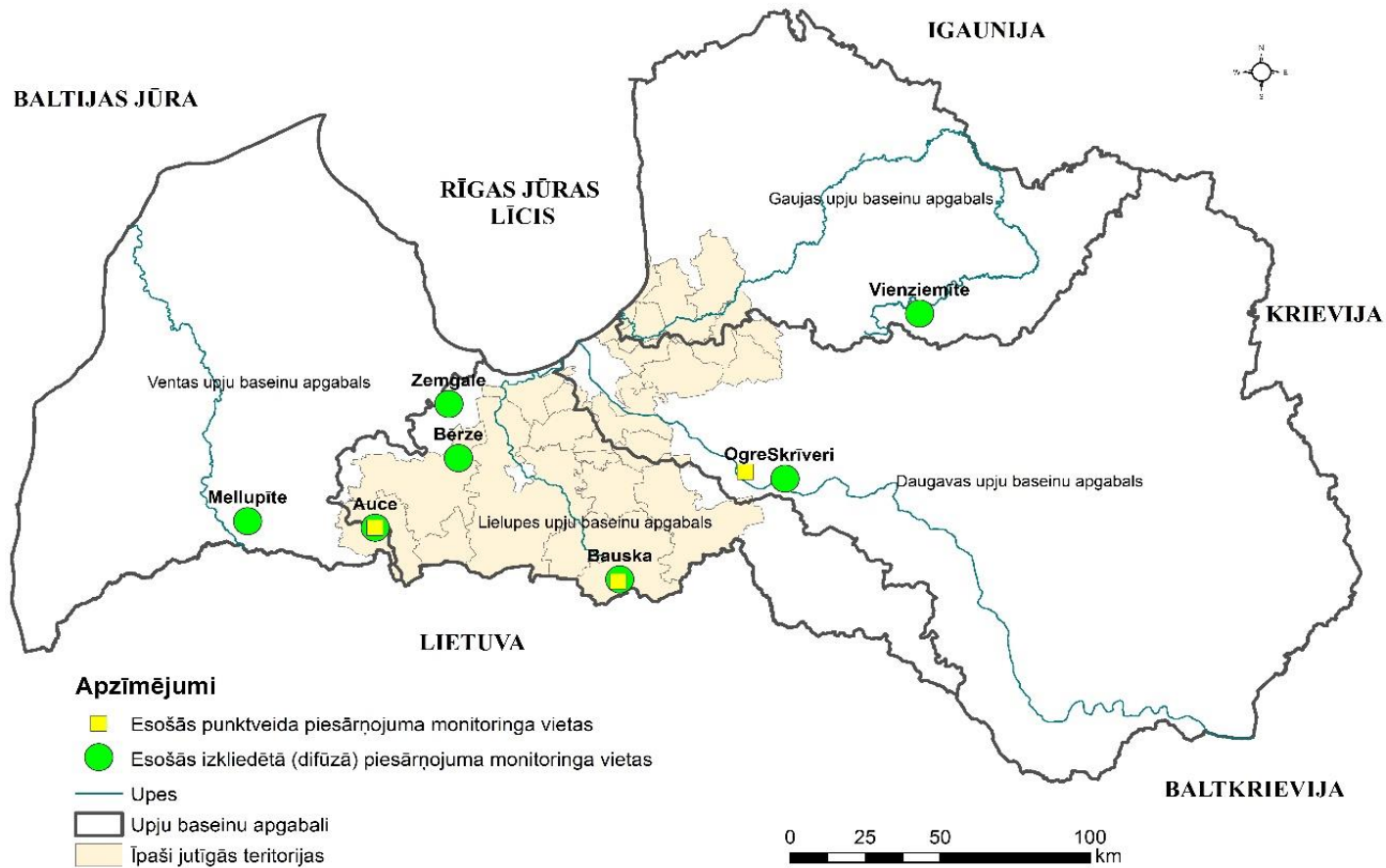
Pamatojoties uz ūdens kvalitātes rādītājiem, kas iegūti, veicot sistemātiskus mērījumus par lauksaimnieciskā difūzā (izklīdētā) un punktveida piesārņojuma raksturu un apjomu, novērtēt lauksaimnieciskās darbības ietekmi uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti.

Materiāli un metodika

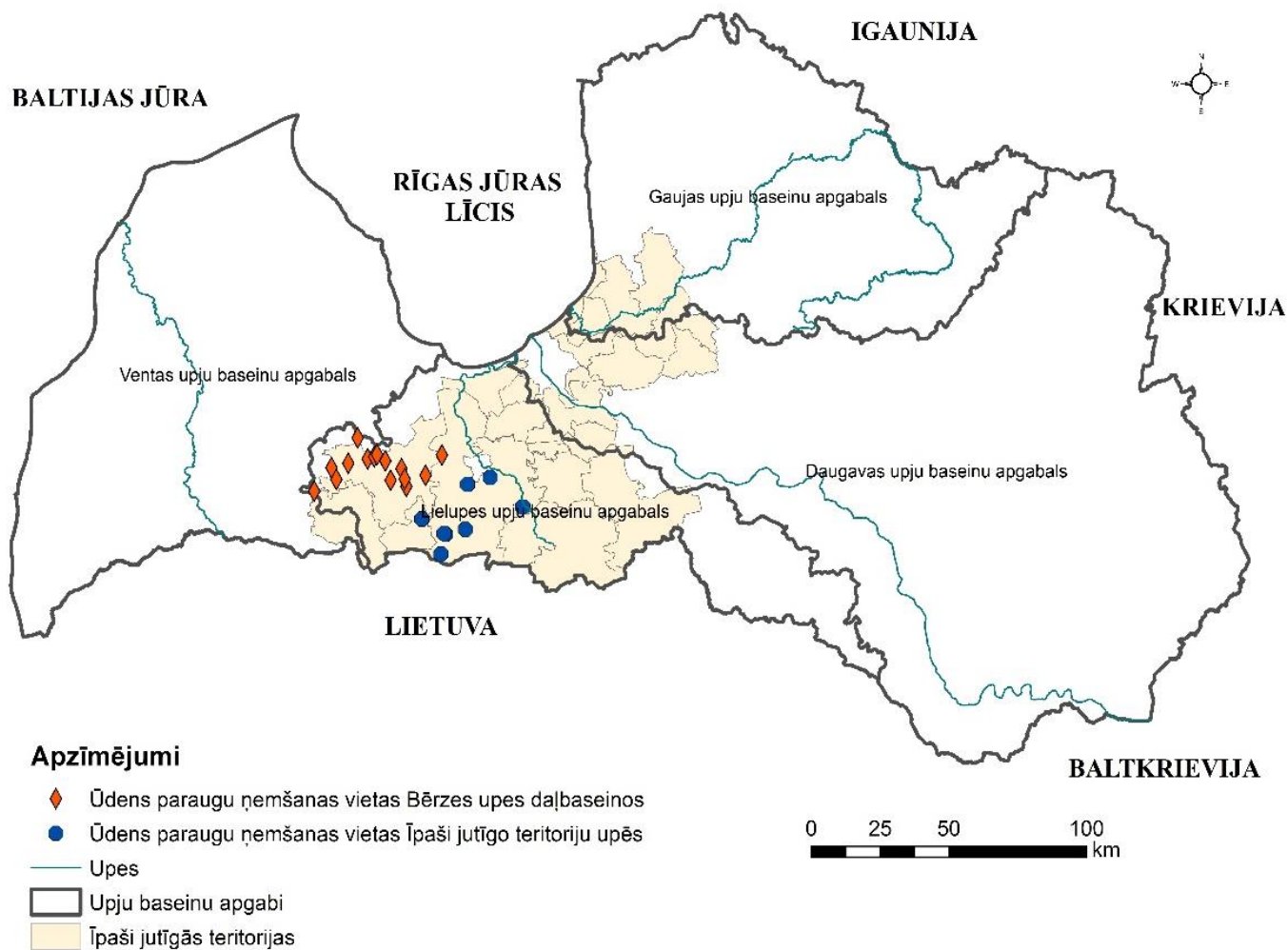
Monitoringa stacija – pētījumu vieta, kurā tiek īstenota ūdens līmeņa un caurplūdumu mērījumu veikšana virszemes ūdenstecē vai drenu sistēmā, izmantojot speciālas mērbūves (pārgāznes), sensorus un datu logerus. Šādā pētījumu vietā ūdens paraugus iegūst automātiskā režīmā, proporcionāli caurplūdamam.

Monitoringa postenis – nejaušu ūdens paraugu ievākšanas vieta, kura nav aprīkotas ar speciālām mērbūvēm (pārgāznēm) un ūdens caurplūdumus mērījumi netiek veikti. Hidroloģiskos apstākļus pētāmajās teritorijās iespējams noteikt ar hidroloģiskās modelēšanas programmatūras pielietojumu.

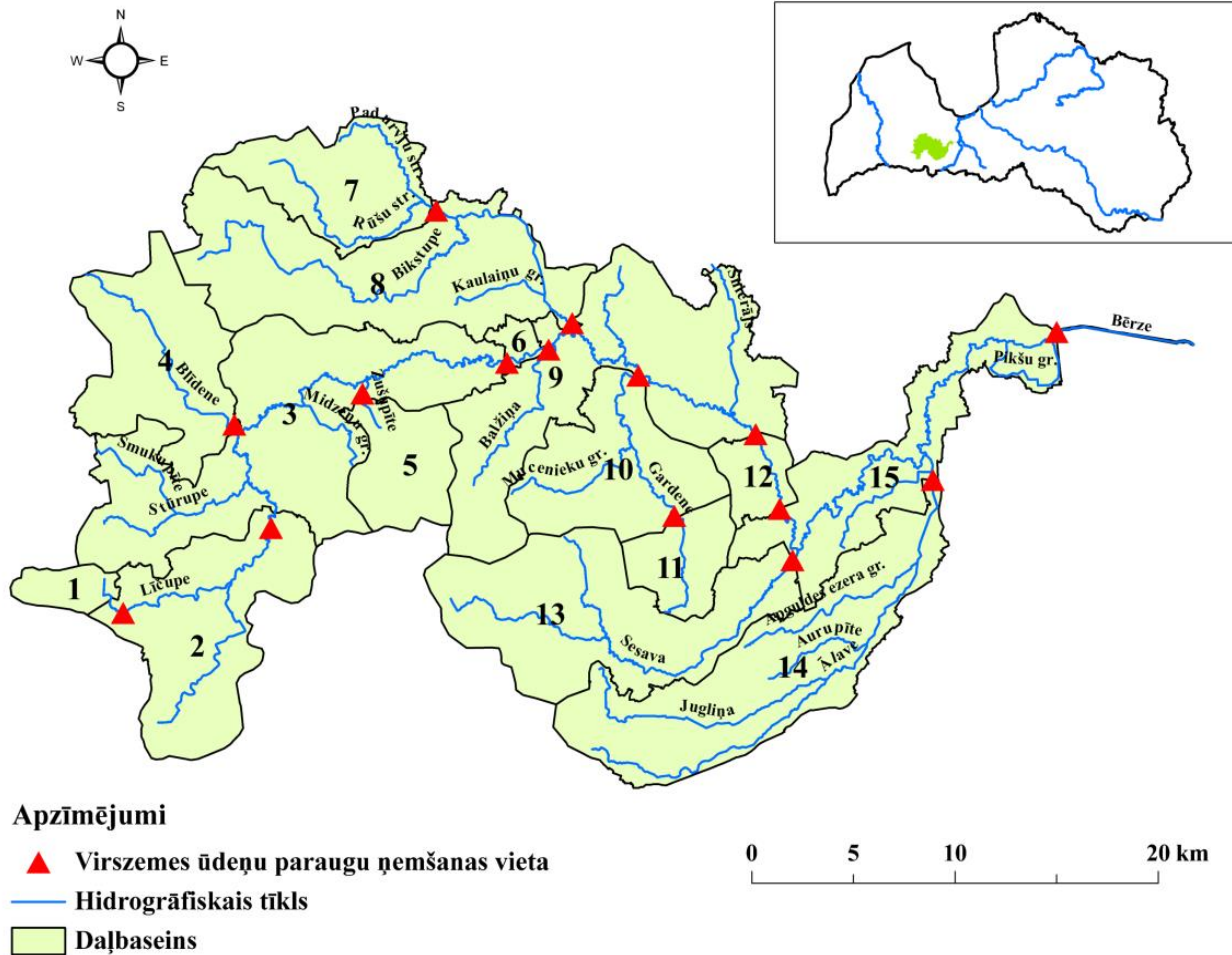
Izkliedētā (difūzā) un punktveida piesārņojuma monitoringa stacijas un posteņi

Upju ūdeņu kvalitātes monitorings

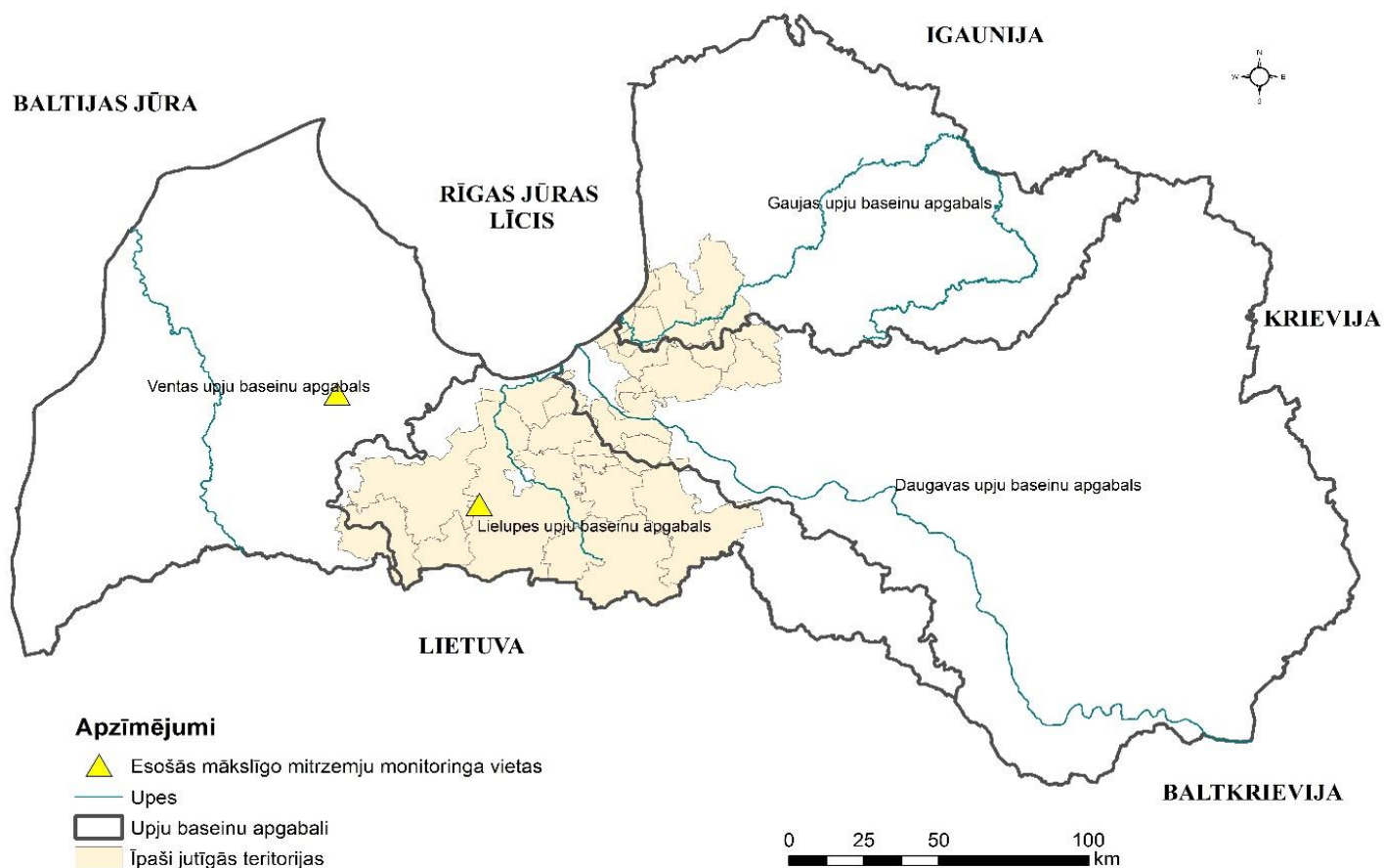
Bērzes upes daļbaseinu monitorings

Bērzēs upes daļbaseinu monitorings

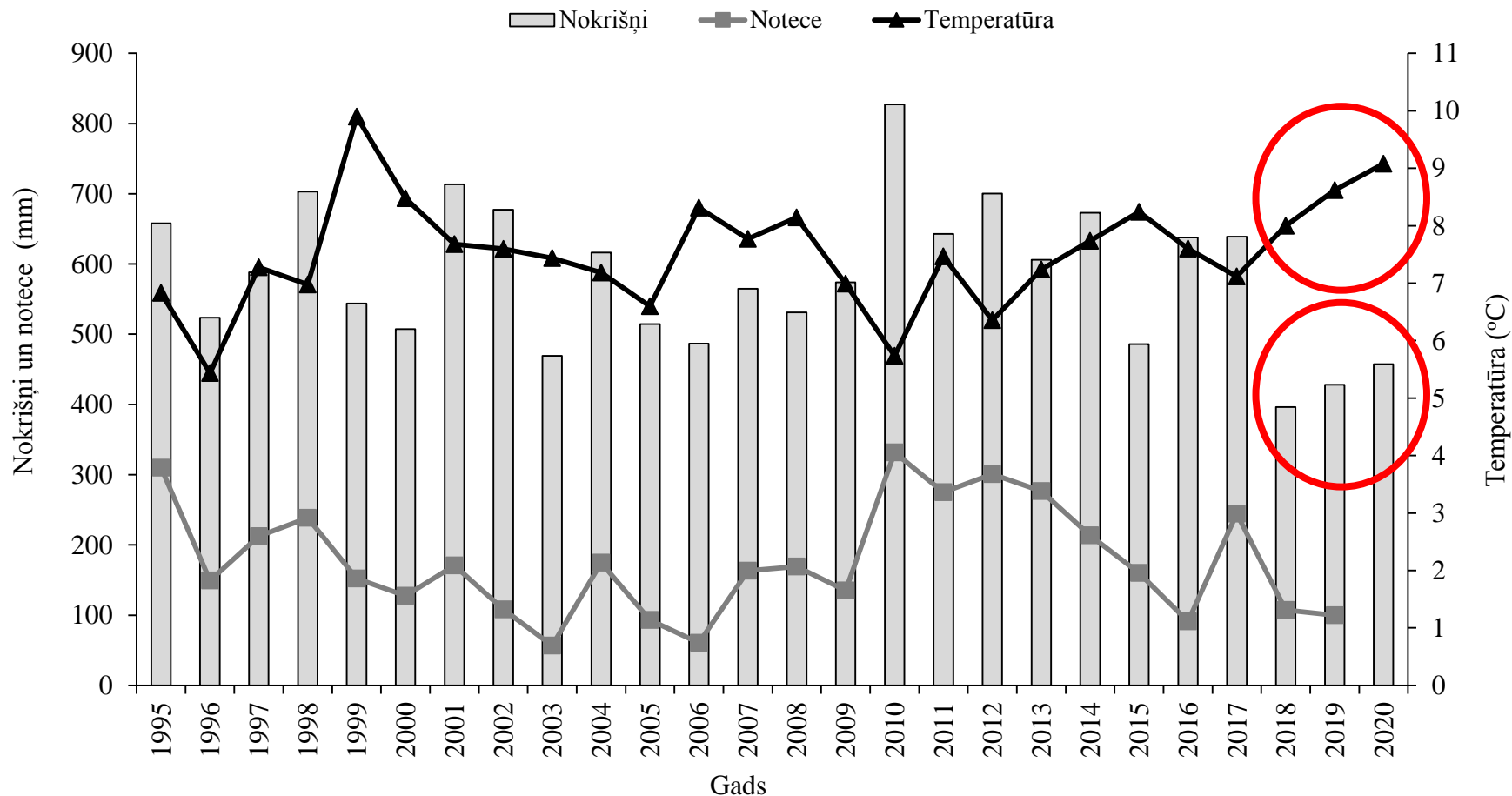
Sateces baseina ID numurs	Nosaukums	Platība, km ²	Zemes lietojuma veids (% no sateces baseina platības)				
			Lauksaimniecība	Mežs	Purvs	Ūdens	Apdzīvotas vietas
1	Līčupe	9.3	10.4	61.9	27.7	0.0	0.0
2	Bērze (Zebrene)	78.6	44.4	51.4	3.3	0.0	0.8
3	Bērze (augšpus Annenieku HES)	284.9	46.1	48.1	2.1	2.2	1.5
4	Bērzēs pieteka Blīdene	57.2	36.1	59.6	1.5	1.0	1.8
5	Zušupīte (Zebrus ezers, izteka)	27.9	28.8	51.8	2.1	17.3	0.0
6	Bērze (lejpus Annenieku HES)	289.1	46.7	47.4	2.1	2.3	1.6
7	Bērzēs pieteka Rūšu strauts	43.2	63.8	35.1	0.0	0.2	0.9
8	Bērzēs pieteka Bikstupe	144.1	58.7	38.2	0.2	0.6	2.3
9	Bērze (augšpus Dobeles)	612.4	50.7	44.3	1.7	1.4	2.0
10	Bērzēs pieteka Gardene	73.6	38.0	57.1	2.4	0.5	2.0
11	Gardenes augštece	20.6	27.9	70.2	1.9	0.0	0.0
12	Bērze (lejpus Dobeles)	625.2	50.6	43.6	1.6	1.3	2.9
13	Bērzēs pieteka Sesava	89.5	46.6	51.5	0.0	0.9	1.0
14	Bērzēs pieteka Ālave (Šķibe)	93.7	83.4	13.5	0.0	0.4	2.6
15	Bērze, Līvberze	872.0	56.3	38.6	1.2	1.1	2.8

Mākslīgo mitrzemju pētījumu vietas

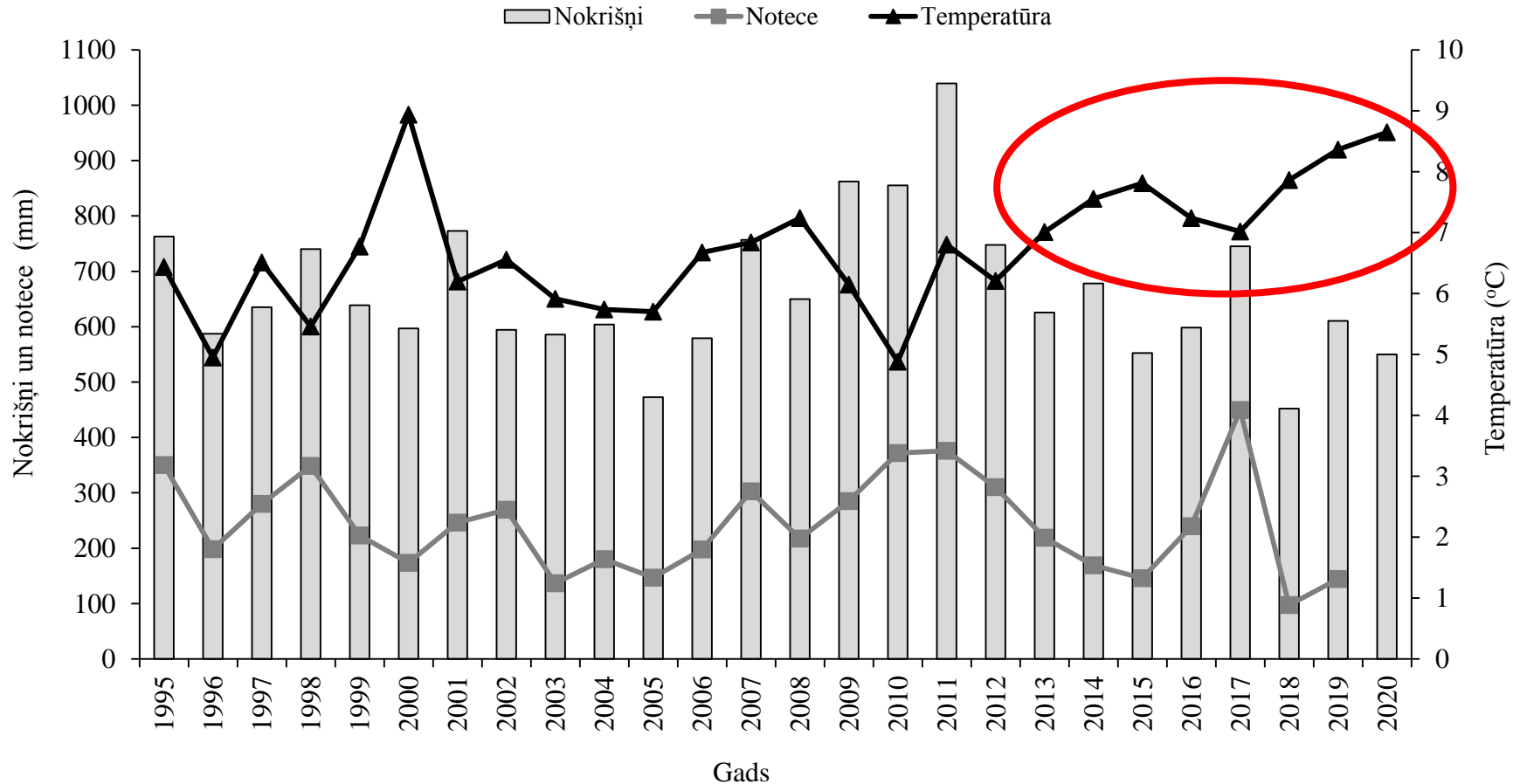

Rezultāti: Nokrišņu daudzums Bērze

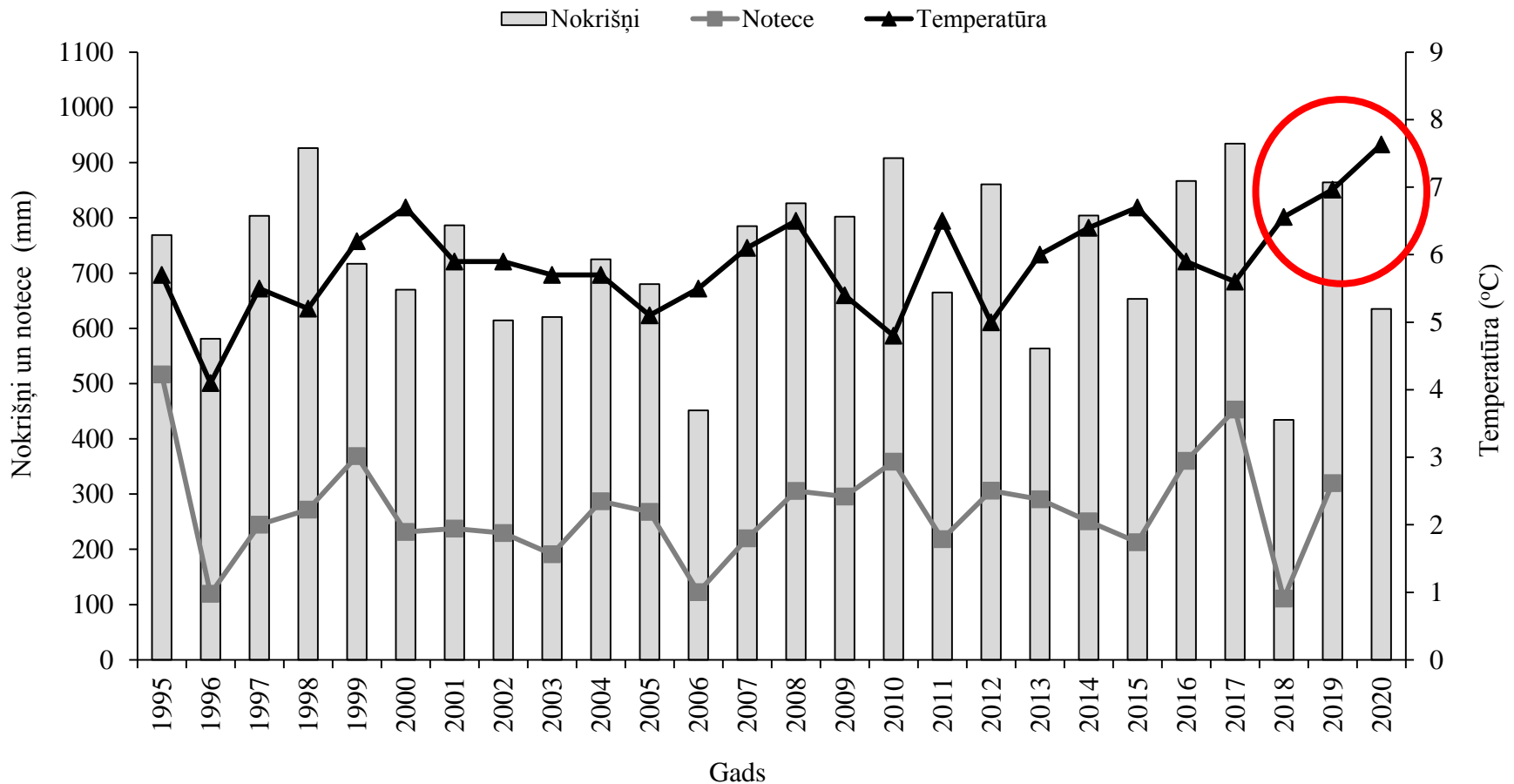
Gada vidējais nokrišņu daudzums pētījuma periodā - **583.3 mm**,
gada vidējā gaisa temperatūra pētījuma periodā - **7.5°C**.

Rezultāti: Nokrišņu daudzums Mellupīte

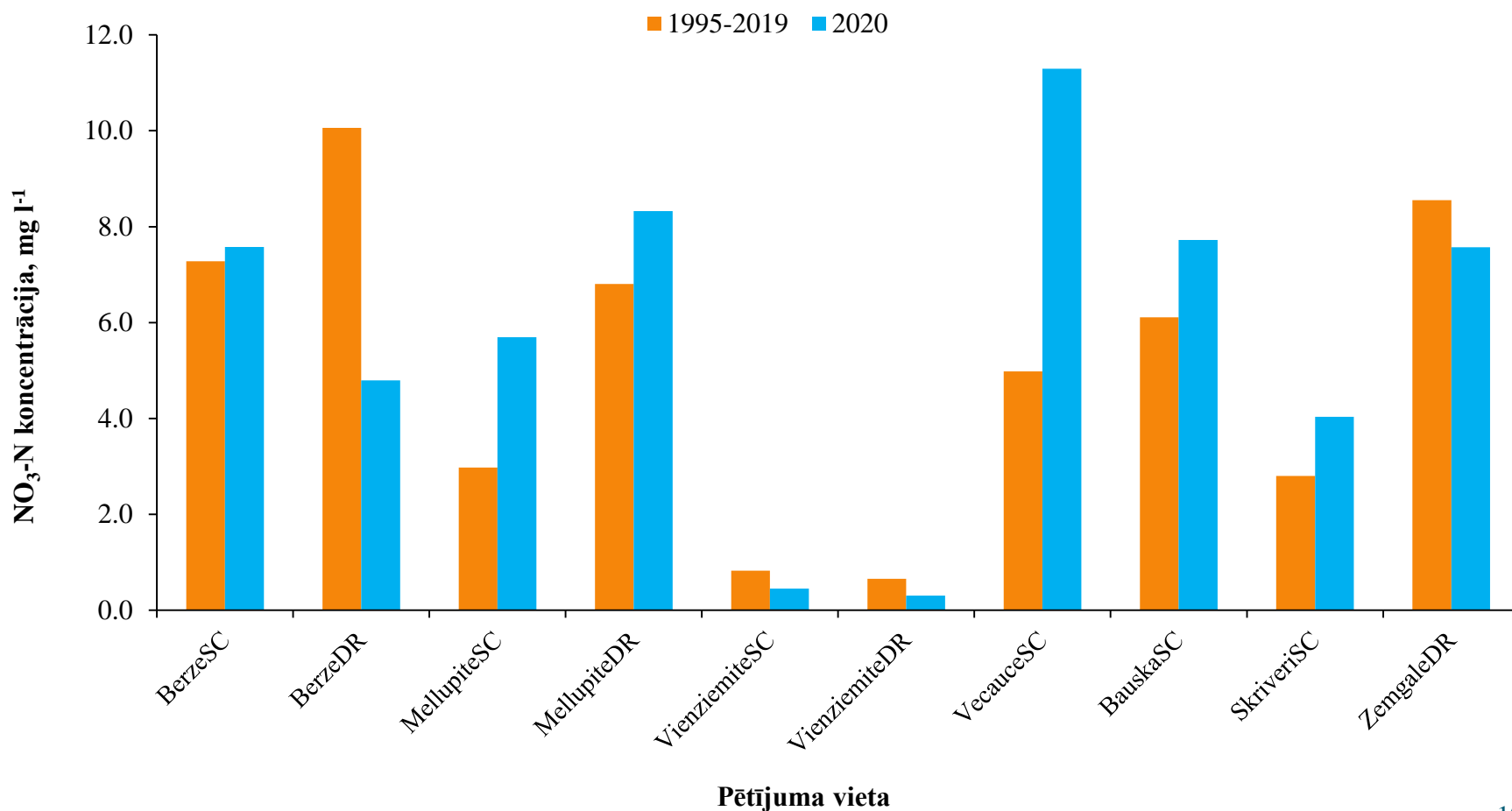
Gada vidējais nokrišņu daudzums pētījuma periodā - **665.2 mm**,
gada vidējā gaisa temperatūra pētījuma periodā - **6.7°C**.

Rezultāti: Nokrišņu daudzums Vienziemīte

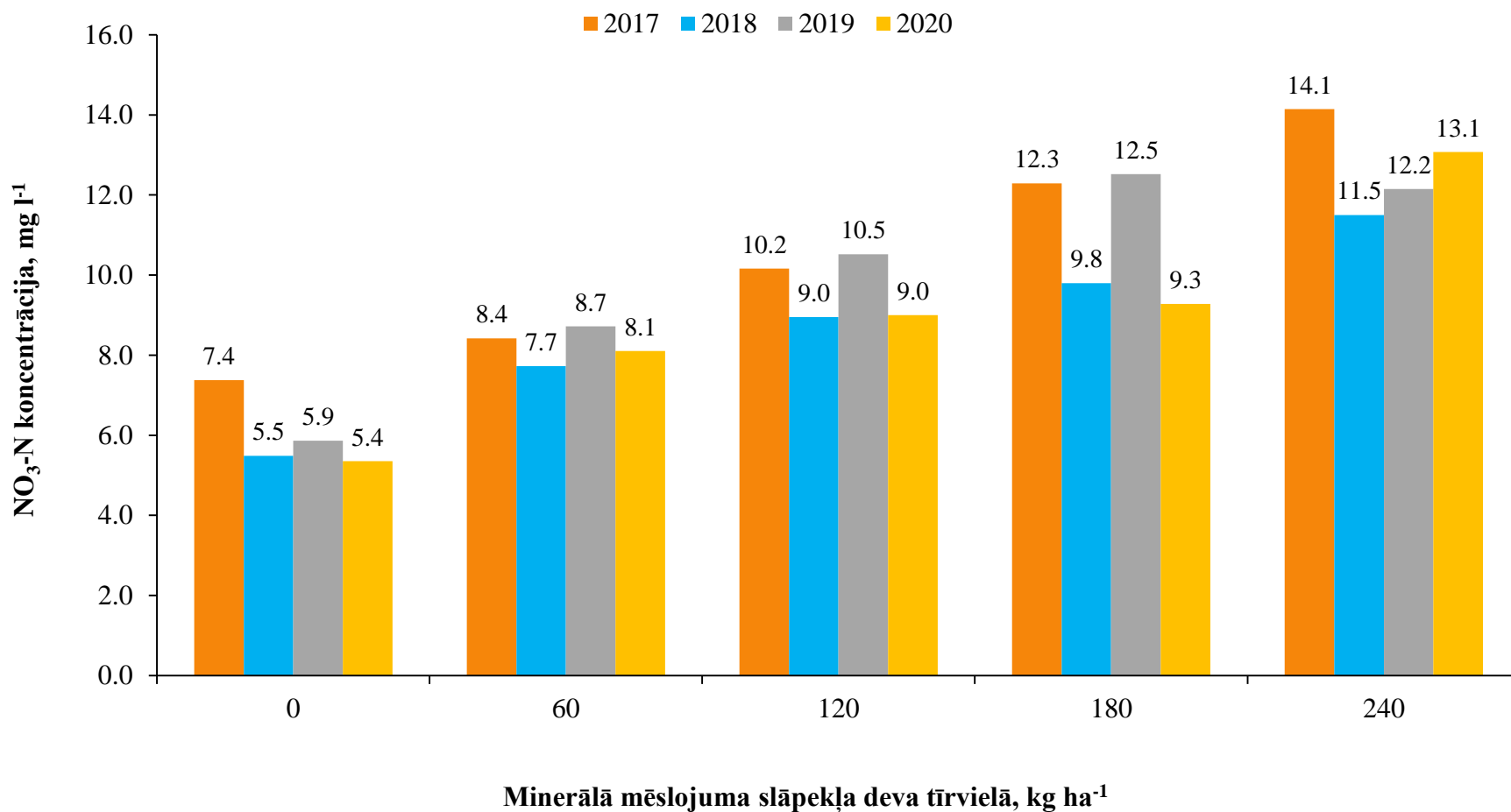

Gada vidējais nokrišņu daudzums pētījuma periodā - **728.8 mm**,
gada vidējā gaisa temperatūra pētījuma periodā - **5.9°C**.

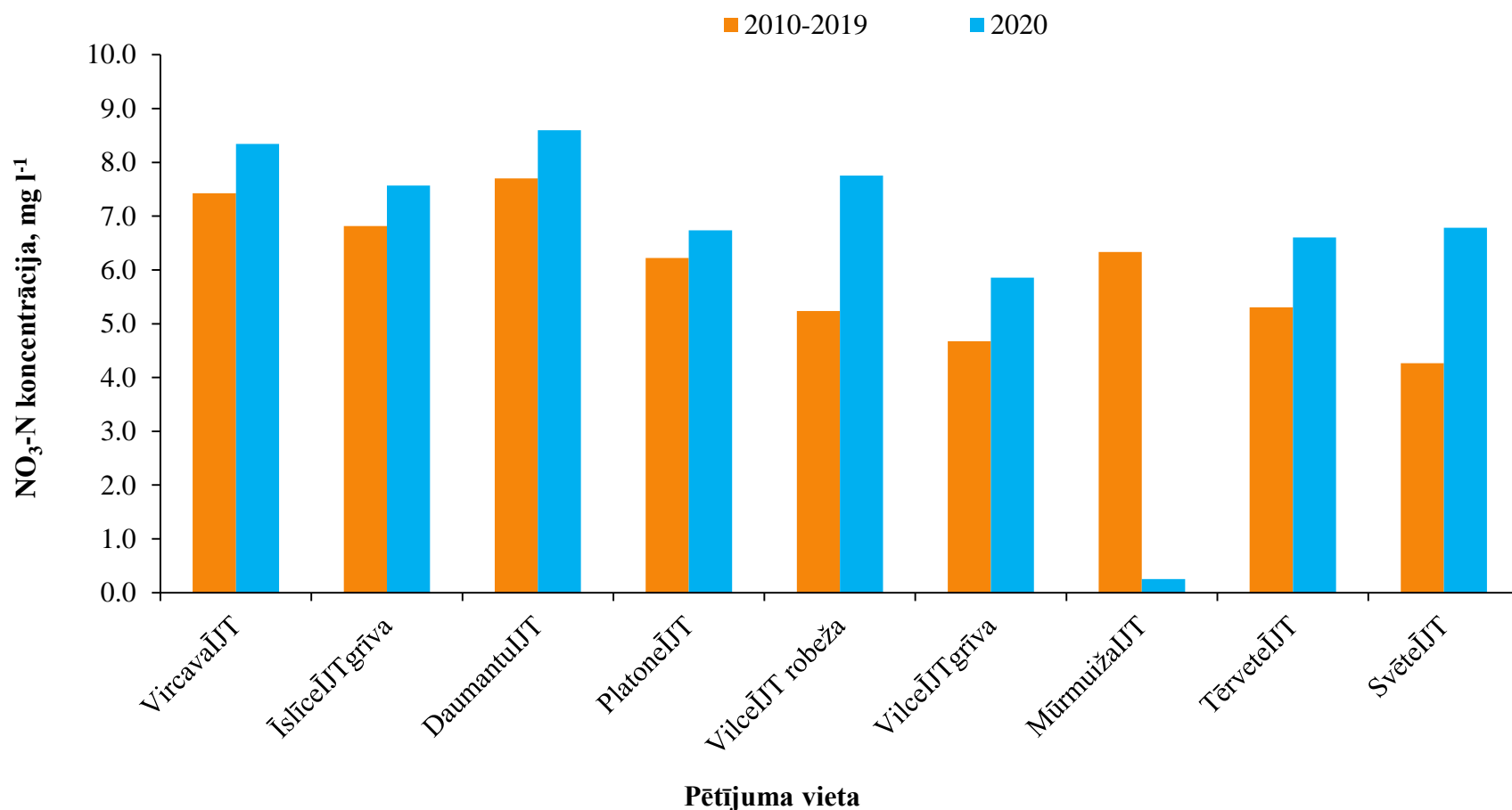
Rezultāti: izkliedētā (difūzā) piesārņojuma monitoringa stacijas un posteņi

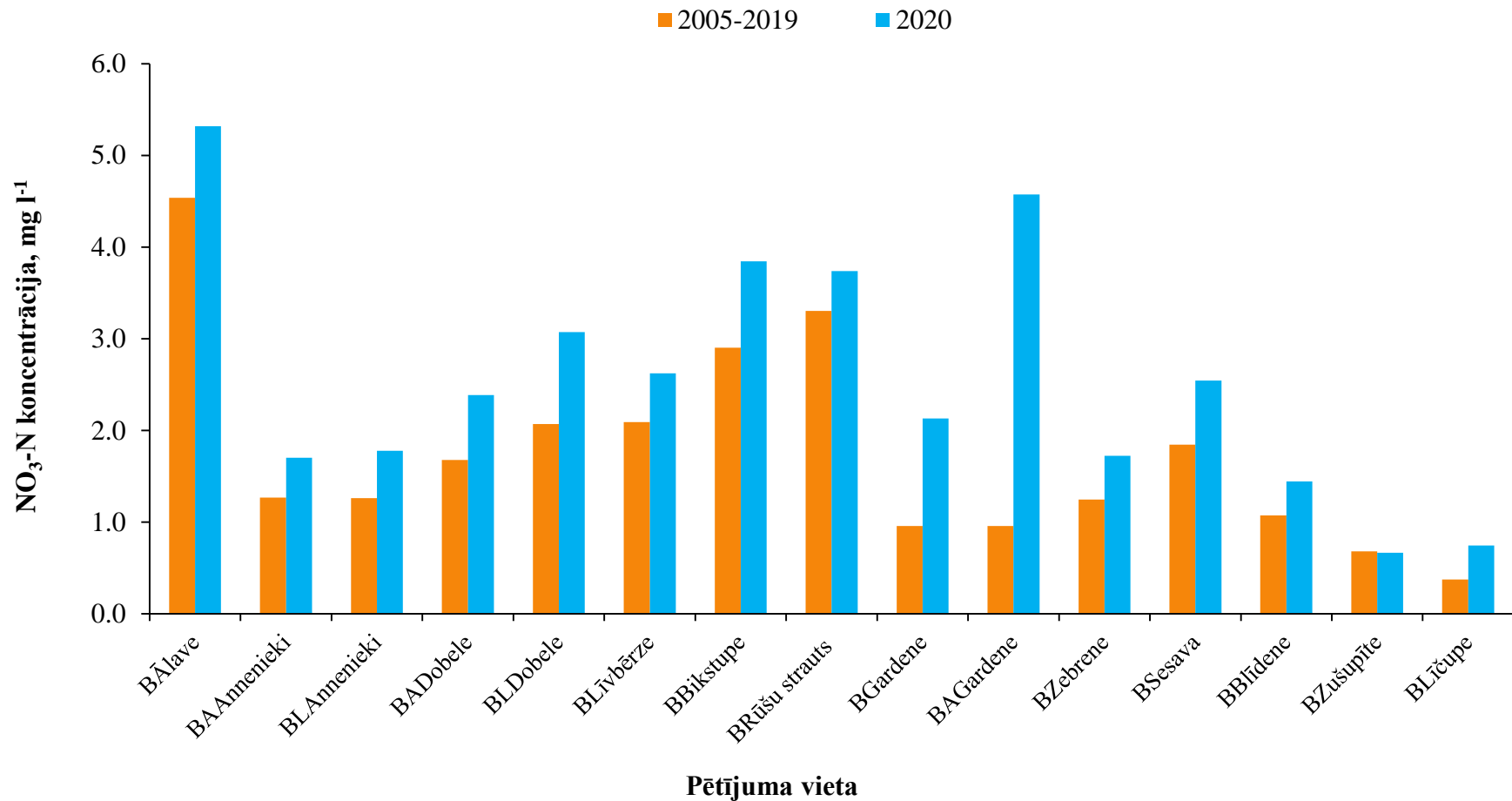
Rezultāti: Eksperimentālie lauciņi

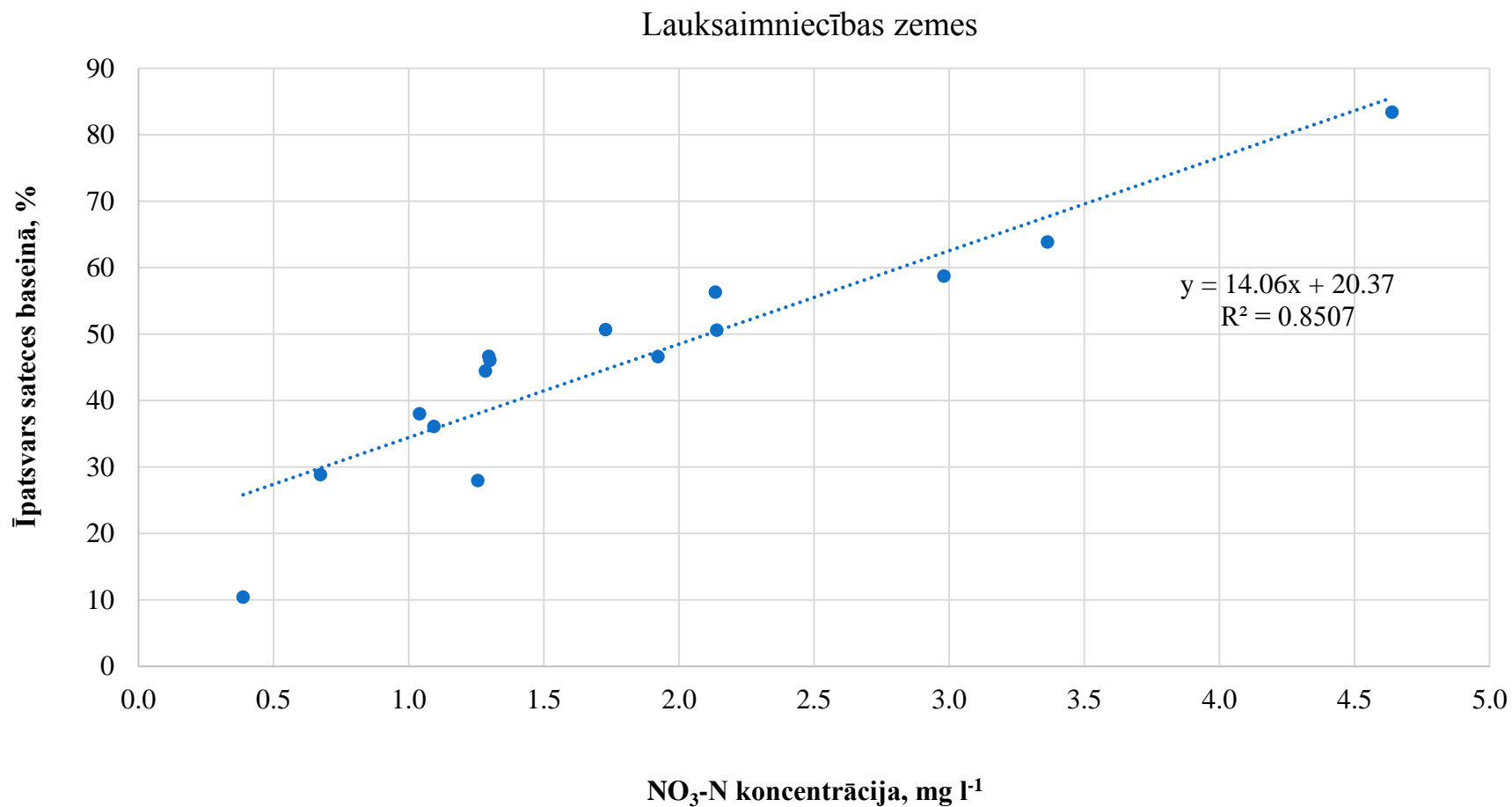
Rezultāti: Īpaši jutīgo teritoriju upes

Rezultāti: Bērznes upes daļbaseini

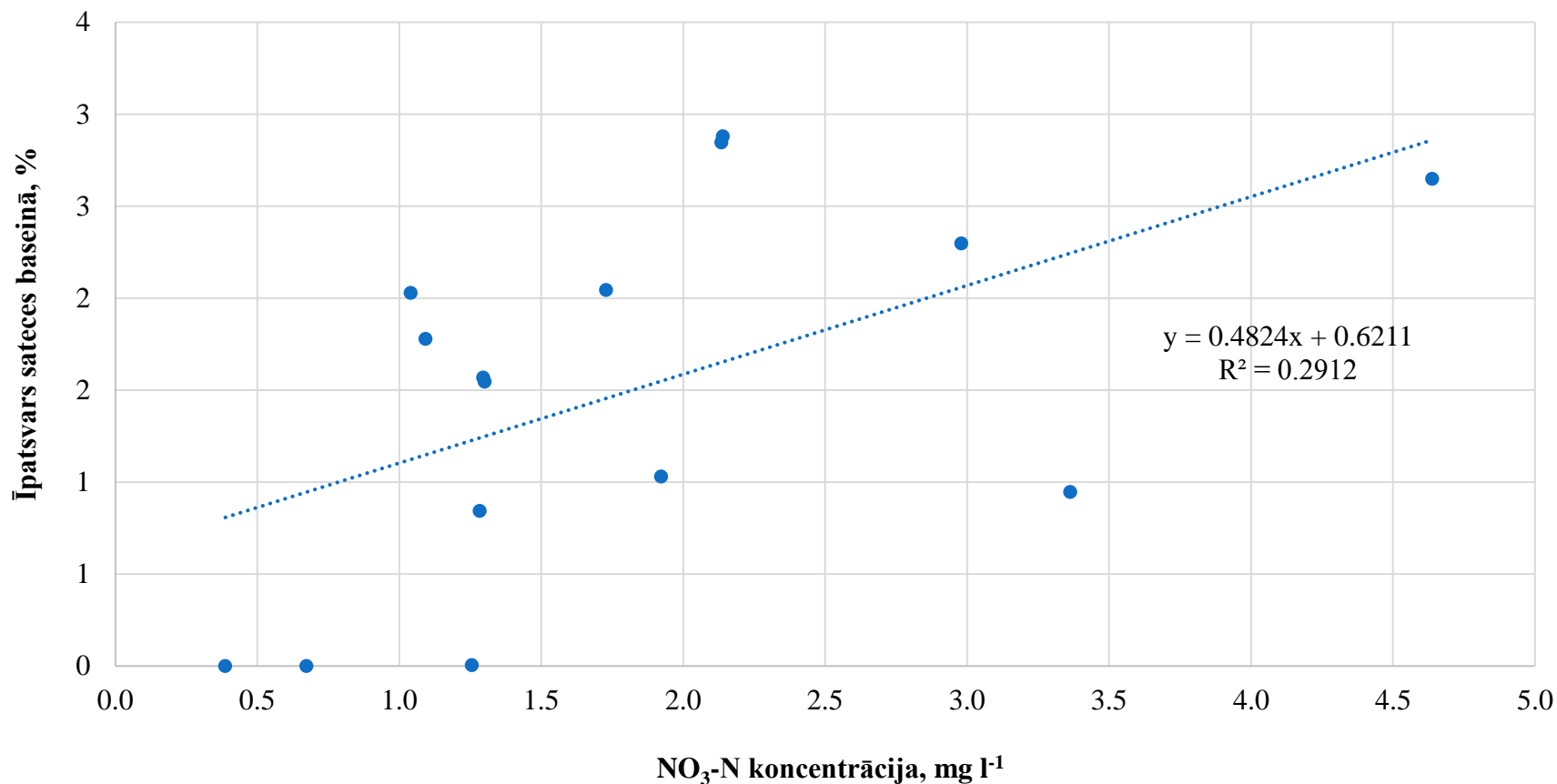
Rezultāti: Bērzes upes daļbaseini

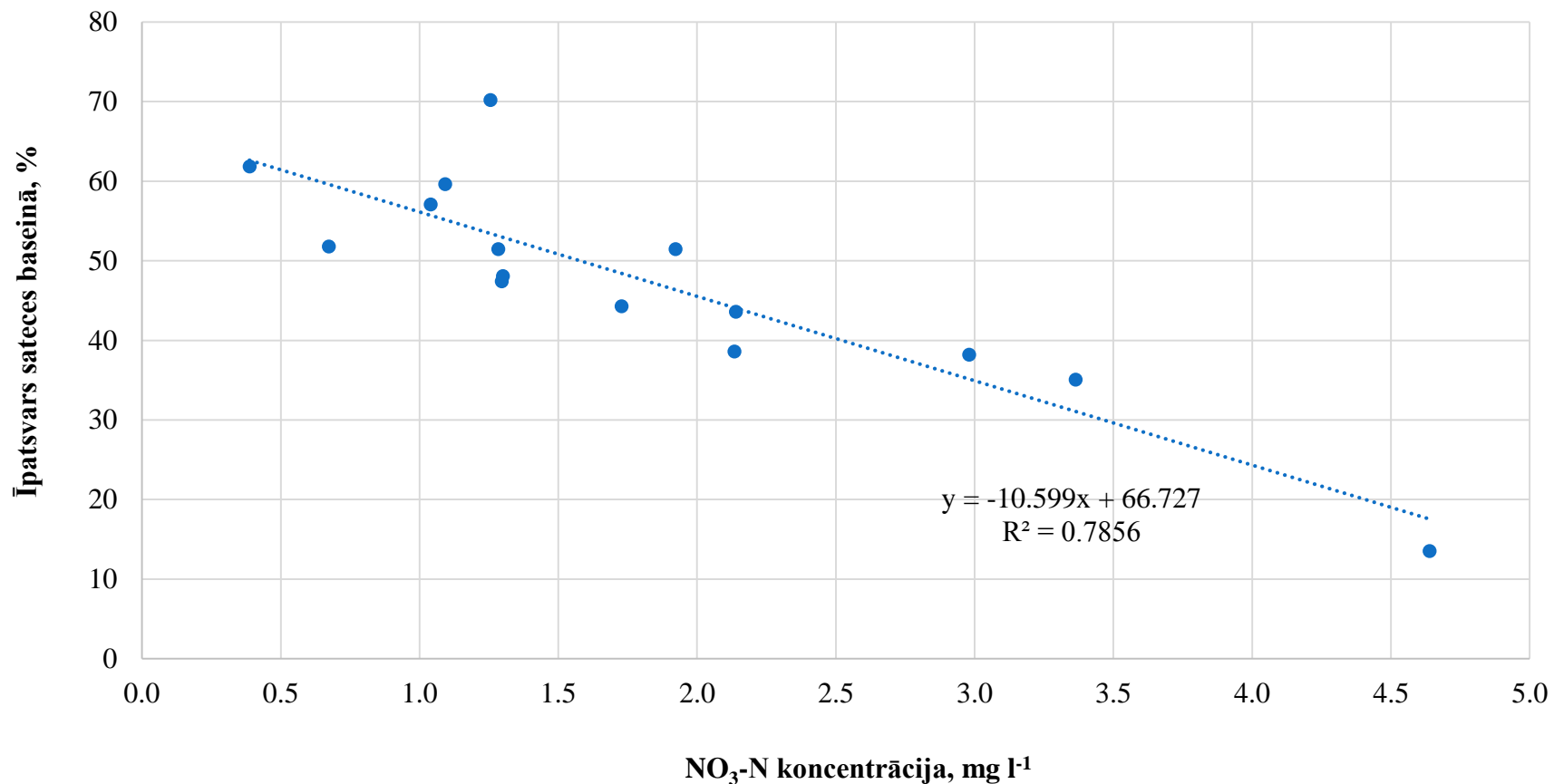
Rezultāti: Bērzes upes daļbaseini

Mākslīgās platības (apdzīvotās vietas)

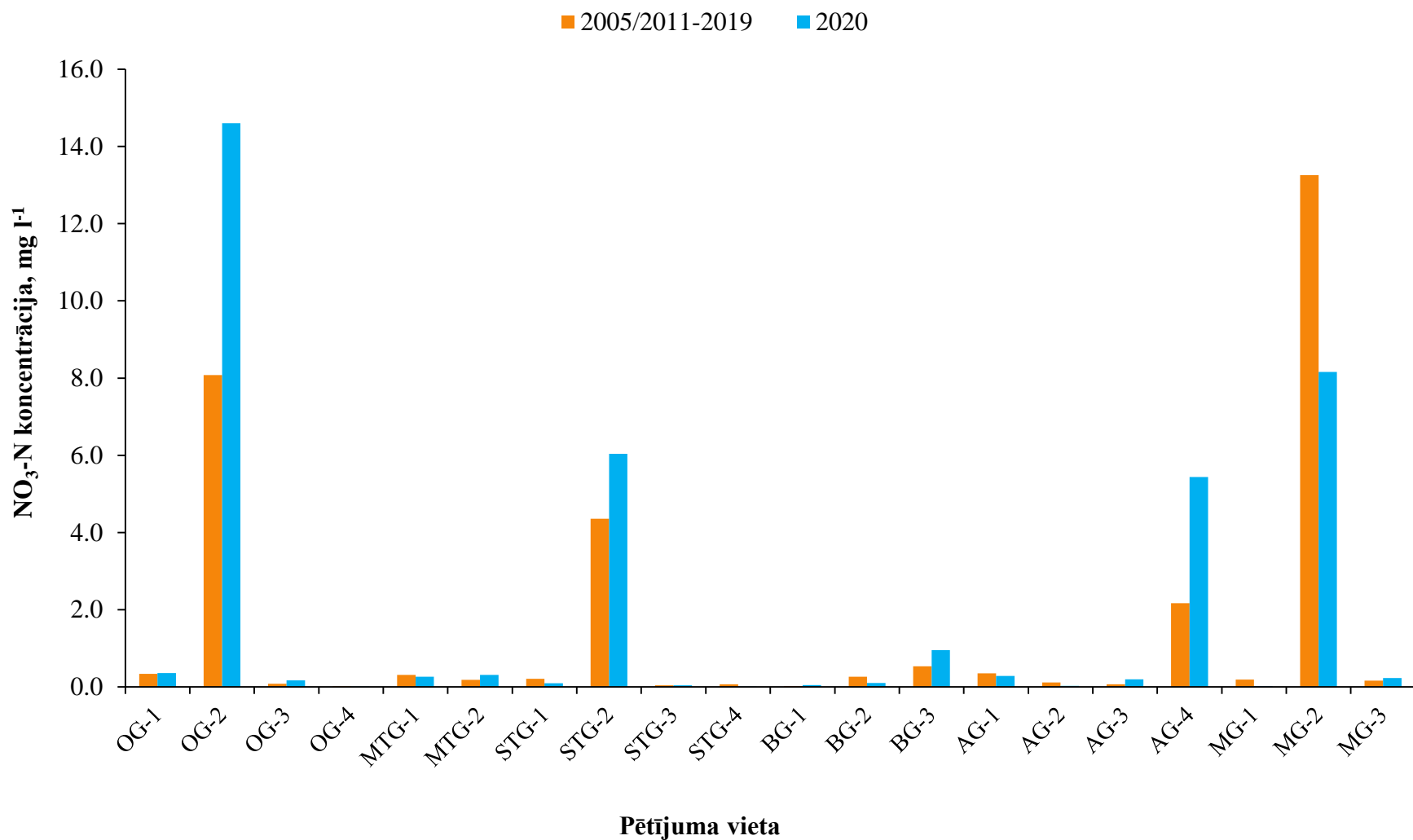

Rezultāti: Bērzes upes daļbaseini

Meži un dabiskās platības

Rezultāti: Gruntsūdeņi

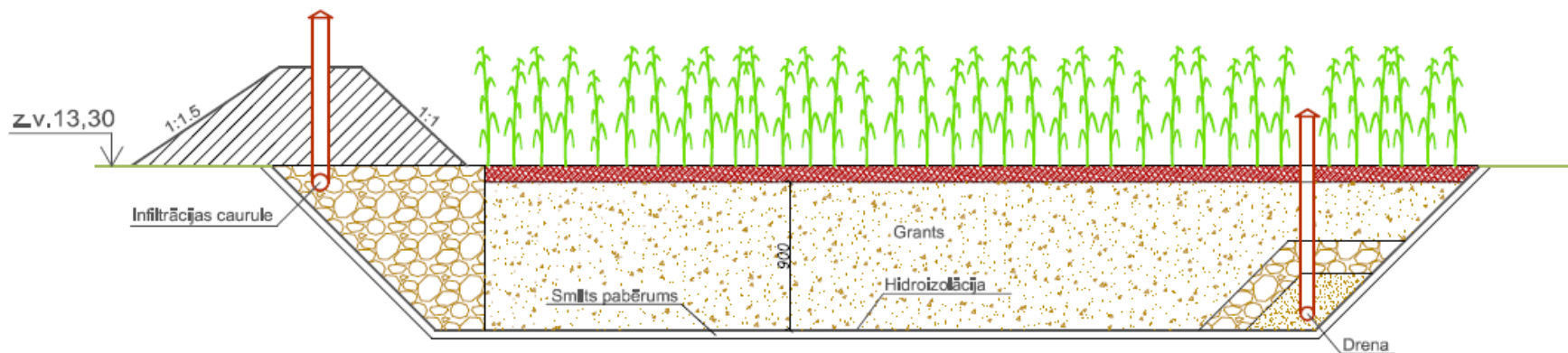

Mākslīgās mitrzemes – z/s „Mežacīruļi”

Mākslīgās mitrzes – z/s „Mežacīruļi”

Pazemes plūsmas mitrzes šķēsgriezums

Mākslīgie mitrāji – z/s „Mežacīruļi”

Mākslīgās mitrzemes – z/s „Mežacīruļi” monitoringa rezultāti (2014-2020)

Parametrs	pH	NO ₃ -N, mg l ⁻¹	NH ₄ -N, mg l ⁻¹	TN, mg l ⁻¹	PO ₄ -P, mg l ⁻¹	TP, mg l ⁻¹	SV, mg l ⁻¹
Virszemes plūsmas mitrzeme							
Ieplūde	8.0	11.1	0.53	12.7	0.12	0.21	47.6
Izplūde	8.1	9.0	0.35	10.3	0.09	0.12	40.6
Izmaiņas, %	1	-19	-34	-19	-29	-43	-15
Pazemes plūsmas mitrzeme							
Ieplūde	7.3	2.9	7.19	15.2	5.66	6.90	93.8
Izplūde	7.6	2.4	2.30	6.8	1.22	1.39	39.9
Izmaiņas, %	5	-17	-68	-55	-78	-80	-57

Mākslīgās mitrzemes – z/s „Vilciņi-1”

Mākslīgās mitrzemes – z/s „Vilciņi-1” monitoringa rezultāti (2018-2020)

Parametrs	pH	NO ₃ -N, mg l ⁻¹	NH ₄ -N, mg l ⁻¹	TN, mg l ⁻¹	PO ₄ -P, mg l ⁻¹	TP, mg l ⁻¹	SV, mg l ⁻¹
Virszemes plūsmas mitrzeme							
Ieplūde	8.0	2.2	0.01	2.66	0.01	0.02	41.9
Izplūde	8.0	2.4	0.03	2.82	0.01	0.02	47.9
Izmaiņas, %	0	9	101	6	5	5	14

Zemkopības ministrija

Lauku atbalsta dienests

Latvijas
Lauksaimniecības
universitāte

Paldies par Jūsu uzmanību!

Jautājumi, komentāri vai ierosinājumi?